

‘Tridu ssiru qaddisin?’ saqsiet katekista lill-bniet tal-klassi tagħha. Kollha qalu iva minbarra tifla, li qalet ‘le’. Il-katekista nhasdet bit-tweġġiba tat-tifla, u meta saqsieħha għaliex, it-tifla wiegħbet ‘Għax irrid insir ballerina!’ Ta’ tifla li kienet, kienet għadha ma tafx li tista’ ssir ballerina u tkun qaddisa. Uriet ukoll però fejn kienu moħħha u qalbha, u bejn it-tnejn għaż-żebi.

Il-ballet hu żfin sabiħ ferm u segwit minn tant nies madwar id-dinja, imma m’għandux jigi l-ewwel fil-hajja tagħna. Eluf ta’ tfal Maltin u Ghawdxin qegħdin ifallu l-lezzjonijiet tad-duttrina u taċ-ċentri ta’ formazzjoni nisranija minħabba ż-żfin u suġġetti oħra sekondarji. Hafna ġenituri aktar moħħhom li jagħmlu lit-tifla ‘l-aqwa żeffiena’ milli jagħtuhom dak li għandhom bżonn biex jikbru fir-relazzjoni tagħhom ma’ Alla u mal-bnedmin huthom. Fi kliem iehor, ikunu qed jaqilbu l-prioritajiet ta’ taħbi fuq!

Inutli noqogħdu niġru wara dawn
l-affarijiet qishom huma
l-importanti f’ħajnejta.

Meta ser jitgħallek il-bniedem
biex ma jagħmilx id-divertiment,
il-logħob, il-flus bħala l-allat
foloz tiegħi.

Lil Alla għandna npoġġu fl-ewwel post.

... irrid insir

ballerina

*fuljett
ta' kull xahar
maħruġ
minn grupp
ta' talb
fost
Il-Haddiema*

**Nru. 461
Ġunju 2018**

min imaqdar

Editorjal

ħbieb,

Kemm hi ħaża kerha l-qtigħ il-qalb. Kemm jagħmel effett ikrah fuq il-bniedem. Min jaf kemm ma sarx ġid kbir minħabba li dak li jkun qata' qalbu. Imbagħad erħilna ngħidu: 'jaħasra, kieku għamilt hekk, kemm kien ikun aħjar ...' Heqq, ikun tard wisq imbagħad.

Sfortunatament ukoll issib min iħobb jaqta' qalb in-nies meta dawn jipproponu xi ħaża tajba li tista' ssir. Tarahom iwaqqgħu il-moral ta' dak li jkun b'ħafna skuži u ostakoli; imaqdru u jikkritikaw il-ħin kollu, iwaqqgħu għaċ-ċajt l-idejat li wieħed ikollu, joħolqu l-pessimizmu madwarhom. Nies bħal dawn aħjar taħrabhom, jew għallinqas ara li tkun cert li ma tatix kashom.

Hawnhekk mhux qed nirreferi għal dawk li jikkritikaw b'mod ġust u kostruttiv, imma għal dawk li lesti li jikkritikawk tagħmel x>tagħmel, basta jfixkluk. Int ħaża waħda għamel: aċċerta ruħek fuq dak li tixtieq tagħmel ma' min ġenwinament irid li jsir il-ġid, u lil dawn ħallihom jgħidu ...

Fuq kollox ħabib, meta xi ħadd iwaqqqa' għaċ-ċajt il-ħolm tiegħek ... joqgħod ibassar it-telfien tiegħek ... u jikkritikak il-ħin kollu ... ftakar li dan ikun qed jgħidlek l-istorja ta' ħajtu, u mhux dik tiegħek!

Int taf min int

Jonathan kien daqsxejn ta' tifel ta' disa' snin. Fl-iskola kien joqghod attent daqs seqr, u meta jmur id-dar erħilu jispjega lil ommu dak li jkun tħalleml biex juriha kemm jaf.

Darba l-ġħalliema qalet lit-tfal li l-aktar haġa diffiċli fil-ħajja hi li nkunu nafu min aħna, u meta l-bniedem jiskopri min hu tassew, certament li jkun l-aktar bniedem ferhan. Lil Jonathan din il-ħaġa impressjonatu ħafna, hekk li beda jistaqsi lil kull min kien jaf: ‘Jien min jien?’

Meta staqsa lil ommu, dik baqgħet thares lejh iċċassata. Imbagħad mistagħġba weġbitu: ‘Inti ibni l-ġhażiż!’

Iz-zija weġbitu: ‘Inti n-neputi tiegħi!’

Oħtu l-kbira qaltru: ‘Inti hija ż-żgħir!’

Kollha kellhom raġun, għax kollha wieġbu skont kif huma jaraw l-affarijet.

Ġesù darba staqsa lill-appostli: ‘In-nies min jgħidu li hu Bin il-Bniedem?’ Uħud min-nies qalu li kien profeta, oħrajn Elija, u oħrajn ħasbu li kien Ģwanni l-Battista. Ġesù reġa’ staqsihom: ‘Imma intom min tgħidu li jien?’

Din il-mistoqsija ta’ min jagħmilha kulhadd lilu nnifsu: ‘Jien min jien?’ Forsi n-nies jafuk bħala bniedem tal-affari tiegħek, onest, tajjeb ... Imma inti veru dak li jgħidu li int? Inti toqghod fuq dak li jgħidu fuqek in-nies? Jew lanqas inti stess ma taf min int?

Beware of false knowledge; it is more dangerous than ignorance.
George Bernard Shaw

A man’s errors are the portals of discovery.
James Joyce

Il-lingwa tal-IMĦABBA

Il-marda tal-lebba minn dejjem beżżgħet lil kulħadd, specjalment fis-seklu dsatax. Kienet marda li tittieħed, iżda l-kuraġġ u l-ġenerożitā kbira ta' mara għenu bis-shiħ biex itejbu l-ħajja tal-morda li kienu jgħixu waħedhom fil-Hawaii. Din kienet Madre Marianne Cope (*ritratt lemin*), illum magħrufa wkoll bħala Santa Marianna ta' Molokai, li l-Kardinal Martins sejhilha: 'Mara li kellmet id-dinja bil-lingwa tal-verità u l-imħabba', u qal ukoll li: 'Fit-tbatija tal-morda bil-lebba hija rat il-wiċċ ibati ta' Ģesù. Bħas-Samaritan it-Tajjeb hija saret ommhom.'

Marianne twieldet fit-23 ta' Jannar 1838 (180 sena ilu) fil-Ğermanja. Meta kellha sentejn, il-familja tagħha emigraw lejn l-Amerika fejn ta' 24 sena saret soru mat-Tielet Ordni ta' San Frangisk fi New York. Kienet superjura f'diversi kunventi u anki fi sptar fejn il-ħidma tagħha hemm għenitha mhux ftit meta marret il-Hawaii. Kienet eletta Provinċjal darbtejn.

Fl-1883, il-Gvern tal-Hawaii talab għal volontiera minn 50 kunvent fl-Amerika u l-Kanada biex jieħdu ħsieb l-isptar fejn kienu jinżammu l-lebbrużi. Madre Marianne u sitt sorijiet mill-istess kunvent offrew ruħhom biex imorru Hawaii fejn fetħu sptar u skola għall-bniet. Hames snin wara Madre Marianne u żewġ sorijiet oħra marru Molokai biex jifθu dar għan-nisa li kellhom bżonn il-protezzjoni. Kien xogħol riskjuż li daħlu għalihi, imma rnexxielhom, għax bidlu l-ħajja ta' dawk l-imsejkna nisa li allura issa sabu skop f'ħajjithom- bdew jilbsu sabiħ, ikantaw u jifirhu. Ma setgħetx tfejjaqhom, iżda almenu ma baqgħux nies imdejqa, mitluqa għal rashom, bla ebda tama. Għaldaqstant hija ġibdet ħafna tfajjiet lejha. Il-gvern tal-Hawaii apprezza dak kollu li sar, u onora lil Madre Marianne għax-xogħol tagħha. Robert Louis Stevenson kiteb poezijsa fuqha. Hija mietet fl-1918 - 100 sena ilu - fl-età ta' 80 sena. Ĝiet beatifikata fl-2005 u saret qaddisa fl-2012.

Meta l-imħabba ssir tal-ġenn

(f'okkażjoni ta' Jum il-Missier)

Ser nirrakkuntaw fatt li sehh madwar 10 snin ilu fiċ-Ċina, u li juri l-imħabba kbira ta' tifla lejn missierha waqt li dan kien fil-periklu li jmut b'marda serja.

Kien missier iddedikat lejn il-familja, u kien maħbub bis-serjetà kemm minn martu, kif ukoll minn bintu Chen Jin, li dak iż-żmien kien għad kellha 14-il sena. Imma sfortunatament dan il-missier kien ġhaddej minn żmien iebes ferm hekk kif kanċer fil-fwied kien qed iressqu lejn il-mewt. Omm Chen kienet taf kemm bintha kienet tassep thobb lil missierha, u biex ma tkiddhiex, ħbitilha x'kellu missierha. Imma ġara li darba Chen sabet ittra medika li kien fiha d-dettalji u l-kundizzjoni gravi tal-missier.

Darba, wara li l-omm telqet lejn l-isptar biex tara 'l-żewġha, Chen Jin ippruvat tneħħi hajjitha biex issalva lill-ġhażiż missierha. Birragun issaqsu: dan kif?

Li għamlet hu dan: belgħet salt pinnoli, waqt li fuq il-mejda fejn kienet halliet nota fejn spjegat ċar u tond li għamlet hekk biex tneħħi hajjitha halli t-tobba jkunu jistgħu jieħdu l-fwied tagħha u jagħtu lil missierha halli jfieq u jibqa' jgħix! Meta ommha għiet lura sabet lil bintha mitlufa minn sensiha, b'żewġ fliexken tal-pinnoli vojta u n-nota li kitbet Chen. L-omm iġġennet meta rat dik ix-xena quddiemha! Dak il-ħin stess ċemplet l-emergenza, u ħadu lil bintha malajr l-isptar f'qaghda kritika. Damet mitlufa minn sensiha u fil-periklu tal-mewt ġimaginej shah. Meta fl-ahħar bdiet gejja f'tagħha u taqleb għall-ahjar, it-tobba qalu li Chen baqqabel hajja b'miraklu.

Però x'ġara? L-azzjoni ta' din it-tifla mpressjonat tant lill-poplu Ċiniż li ħafna għamlu offerti ta' flus biex kemm missierha kif ukoll hi jkomplu bil-kura meħtieġa.

Ovvjament, bħala nsara ma nistgħux naqblu mas-suwiċidju, imma nammettu li din it-tifla Ċiniż għandha qalb kbira hekk li kienet lesta li tmut biex issalva lil missierha li tant kienet thobb.

Għeżeż missirijiet, fil-festa ta' Jum il-Missier, aħsbu fiti xi mħabba teżisti għalikom fil-familja tagħkom, b'apprezzament għal dak kollu li tagħmlu biex tarawhom kuntenti. Grazzi missirijiet ta' dan kollu!

Nizzel fid-djarju tiegħek

Il-Ġimgħa, 1 ta' Ĝunju 2018 - L-Ewwel Ġimgha tax-Xahar:

Id-devozzjoni lejn il-Qalb ta' Gesù għandha theġġiġna sabiex f'xi ħin tal-ġurnata nattendu għall-quddies u naraw li nkunu ppreparati f'ruhna sabiex nitqarbnu;

Is-Sibt, 2 ta' Ĝunju 2018 - L-Ewwel Sibt tax-Xahar

Tkun haġa sabiha li fl-ewwel Sibt tax-xahar nattendu għall-quddies u nkunu disposti li nitqarbnu, u ngħidu r-Rużarju b'devozzjoni lejn il-Qalb bla tebġħa ta' Marija;

Il-Hadd, 17 ta' Ĝunju 2018 - Jum il-Missier

F'dan il-jum għandna nuru l-apprezzament ġenwin tagħna lejn l-għeżeż missirijietna, kemm dawk ħajjin, kif ukoll dawk li qeqħdin jistriċhu fi ħdan il-Mulej;

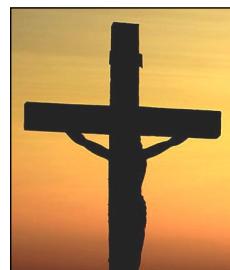
Il-Ġimgħa, 29 ta' Ĝunju 2018 - L-Imnarja

Malta tfakkar il-festa ta' San Pietru u San Pawl. Allura tkun haġa xierqa li aħna nqaddsu dan il-jum bis-smiegh tal-quddies u t-tqarbin.

Niftakru fit-talb tagħna ...

... fir-ruh ta' **ALICE GALEA**, li kienet taħdem fid-Dipartiment tas-Sigurtà Soċċali;

... fir-ruh ta' **JOSEPH CAMILLERI**, li kien jaħdem fil-Policy Development and Programme Implementation Directorate tal-Ministeru għall-Ambjent, Žvilupp Sostenibbli u Tibdil fil-Klima;

... fir-ruh ta' **JOSEPHINE FALZON**, omm Antida Falzon, li taħdem fit-Taqsima tar-Riżorsi Umani fi ħdan il-Ministeru għall-Ambjent, Žvilupp Sostenibbli u Tibdil fil-Klima.

Tat ġidha għall-batut

Dorothea De Chopitea (*ritratt lemin*) twieldet fil-5 ta' Ġunju 1816, iċ-Ċili minn familja Spanjola sinjuruna. Meta kellha tliet snin, il-familja reġgħet lura lejn Spanja, fejn marru joqogħdu Barċellona. Kienet tifla ferrihija b'qalb tad-deheb.

Meta kellha tlextax-il sena għażżelet lil Fr Peter Nardo bħala l-konfessur u d-direttur spiritwali tagħha. Fr Peter, peress li kien jaf kemm kienu familja sinjuri, kien spiss iħeġġiġha biex ma tharixx lejn il-ġid li kellhom bħala mezz ta' pjaċir, imma bħala providenza ta' Alla sabiex jiġu meghħjuna l-fqar.

Ta' sittax-il sena, fuq parir ta' Fr. Peter, hi żżewġet lil Ĝużeppi Maria Serra, żagħżugħ bravu, u kellhom ħamsin sena ta' żwieġ feliċi. Ĝużeppi kien iħobb jgħid li l-imħabba fil-familja tagħhom kienet tikber kuljum. Kellhom sitt ibniet, li waħda minnhom mietet ta' sittax-il sena.

Dorothea kienet mara ta' fidi kbira. Dejjem riedet tgħix ħajja tajba u kienet kuljum tisma' quddiesa, titqarben u tgħid ir-rużarju. Kienet tagħmel għoxrin mortifikazzjoni kuljum. Imma bla dubju, l-aqwa virtù tagħha kienet il-karită.

Flimkien ma' żewġha Ĝużeppi, ħadmu qatigħ flimkien biex f'Barċellona tibqa' l-hidma soċċali favur il-fqar u l-batuti (*social work*). Kienu jsiefru flimkien u sa marru jiltaaqgħu mal-Papa Ljun XIII. Hafna għaqdiet gawdew mill-hidma tagħhom. Meta miet Ĝużeppi, hi kompliet bil-hidma tagħhom bl-istess entuż-jażmu li dejjem kellhom.

Saret taf sew fuq ix-xogħol ta' Don Bosco maž-żgħaż-żagħi, u fl-1882 kienet kitbitlu li xtaqet li jkun hemm kulleġġ tas-Sależjani f'Barċellona. Fl-1886, Don Bosco mar Spanja, iltaqa' ma' Dorothea u ftehma fuq il-kulleġġ. Hafna mill-ispejjeż thallsu minnha. Ĝara li fil-Ġimħa l-Kbira tal-1891 mardet ħafna u mietet fit-3 ta' April ta' dik is-sena stess. Kellha 75 sena.

Sentejn ilu, f'għeluq il-200 sena mit-twelid tagħha, f'Barċellona sar dokumentarju fuqha bħala: 'l-aqwa promotriċi tal-hidma soċċali f'Barċellona fis-seklu dsatax.' Il-Papa San Ģwann Pawlu II ddikjaraha Venerabbi fid-9 ta' Ġunju 1983.

Drops Of Laughter

Two men meet on opposite sides of a river. One shouts to the other: 'I need you to help me get to the other side' The other guy replies: 'You are on the other side!'

A guy goes into a lawyer's office and asks the lawyer: 'Excuse me, how much do you charge?'
The lawyer responds: 'I charge €1,000 to answer three questions.'
'Oh! That's a bit expensive isn't it?'
'Yes. What's your third question?'

Drops Of Wisdom

It is easier to preach ten sermons than it is to live one.

Opportunity may knock once, but temptation bangs on the front door forever.

God Himself doesn't propose to judge a man until he is dead. So why should you?

God promises a safe landing, not a calm passage.

Din il-ħarġa ta' Ĝunju 2018 qed niddedikawha lil ħabiba tagħna li ffit ilu għamlet offerta sabiħa għall-ispejjeż tal-fuljett IT-TRIQ. Dan qed nagħmluh b'apprezzament għas-sappor regolari tagħha, u nwiegħduha t-talb tagħna. Grazzi.

Id-Direzzjoni

Kull korrispondenza għandha tintbagħħat lil: Paul Schembri

Indirizz: 73 'Terezita' Triq Birbal Balzan BZN 9015

Tel: 21440384 e-mail: it-triq@camline.net.mt w: www.it-triq.org